

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późniejszymi zmianami). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami),

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. Natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu lub wydatku. Prezentowane w dziale dane w podziale według rozdziałów i paragrafów opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. 2010 r. Nr 38, poz. 207 z późniejszymi zmianami).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i.e. of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining these processes is provided by the Law on Public Finance, dated 27 VIII 2009 (Journal of Laws No. 157, item 1240, with later amendments). In the case of the financial management of local self-government entities, the legal basis is provided also by the following:

- the Law of 13 XI 2003 on Incomes of Local Self-government Entities (uniform text Journal of Laws of 2010 No. 80, item 526, with later amendments),
- the Law on Powiat Self-government, dated 5 VI 1998 (Journal of Laws 2001 No. 142, item 1592, with later amendments),
- the Law on Voivodship Self-government, dated 5 VI 1998 (Journal of Laws 2001 No. 142, item 1590, with later amendments),
- the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990 (Journal of Laws 2001 No. 142, item 1591, with later amendments),

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables revenue and expenditure of gminas are presented excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. However data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into division – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue or expenditure. The data presented in the chapter divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the decree of the Minister of Finances Regulation of 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws 2010 No. 38, item 207, with subsequent amendments).

6. Revenue of local self-government entities budgets consist of:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i od osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek rolny, podatek leśny, podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych, podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek od czynności cywilnoprawnych,
- c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np.: z opłaty skarbowej, eksploatacyjnej, targowej,
- d) dochody z majątku w tym z najmu i dzierżawy,
- e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np. środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych, opłaty administracyjne, opłaty mieszkowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty;

2) dotacje celowe:

- a) z budżetu państwa:
 - na zadania z zakresu administracji rządowej,
 - na zadania własne,
 - na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej;
- b) otrzymane na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
- c) otrzymane z państwowych funduszy celowych;

3) dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich;

4) subwencja ogólna z budżetu państwa przekazywana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów (składająca się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej).

7. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się m.in.:

1) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne;

2) wydatki bieżące, w tym:

- a) dotacje, w tym dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych,
- b) świadczenia na rzecz osób fizycznych,
- c) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym:
 - wynagrodzenia,
 - pochodne od wynagrodzeń,
 - zakup materiałów i usług,
- d) wydatki na obsługę długu publicznego,
- e) wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

1) own revenue, i.e.:

- a) revenue from the shares in receipts from personal and corporate income taxes,
- b) receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts (i.e., agricultural tax, forest tax, tax on real estate, tax on means of transport, economic activity tax of natural persons paid in the form of a tax card, inheritance and gifts tax, tax on civil law transactions),
- c) receipts from fees established and collected on the basis of separate acts (i.e., from treasury, service, marketplace fees),
- d) revenue from property of which income from renting and leasing,
- e) other receipts of local self-government entities (i.e., funds for the additional financing of own tasks from non-budgetary sources, administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments);

2) appropriated allocations:

- a) from the state budget of which for:
 - government administration tasks,
 - own tasks,
 - tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
- b) received for tasks based on agreements with bodies of the government administration,
- c) received from appropriated funds;

3) allocations provided under programs finance with European funds and other non-reimbursable foreign funds and payments from the budget of European funds;

4) general subsidies from the state budget transferred to all local self-government entities for supplementing their own revenue (consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional).

7. Expenditure of local self-government budgets include among others:

1) property expenditure including investment expenditure;

2) current expenditure, of which:

- a) allocations of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units and appropriated funds,
- b) benefits for natural persons,
- c) current expenditure of budgetary entities, of which:
 - wages and salaries,
 - derivatives of wages and salaries,
 - purchase of materials and services,
- d) expenditures on public debt servicing,
- e) expenditures related to granting endorsements and guarantees.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.